

President Toomas Hendrik Ilves kuulutas täna välja Riigikogus 16. aprillil vastu võetud kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmise seaduse.

Vabariigi Presidendi sõnul pole Riigikogu enamuse poolt heakskiidu saanud valimisseaduse muudatused põhiseadusega vastuolus, kuivõrd see ei muuda kehtivat valimissüsteemi, kuid lõpliku hinnangu Tallinna valimiskorra ümber puhkenud õigusliku vaidluse kohta peab arvatavalt andma Riigikohus.

“Eelmistele ja üle-eelmistele kohalikele valimistele läks Eesti vastu kohtuvaidlustega. 2009. aastal oleme kahetsusväärset samasuguses olukorras. Riigikohus on öelnud selgesti, et demokraatia põhimõtte nõuetest johtuvalt ei saa aktsepteerida olukordi, kus võimul olevad poliitilised jõud teevad mitu aastat ette teada olevates valimisreeglites olulisi muudatusi vahetult enne valimisi eesmärgiga saavutada parem valimistulemus,” ütles riigipea.

Tema sõnul on alates 1993. aastast Tallinnas moodustatud valimisringkonnad linnaosade kaupa, kusjuures osa mandaate jaotatakse ringkondade vahel võrdselt, ülejäänud elanike arvu järgi. “See põhimõte on püsinud muutumatuna kuusteist aastat. Kogu selle aja vältel on olnud võimalik valimiskorda muuta või selle vastavus põhiseadusele selgeks saada. Seda ei ole tehtud. Valimissüsteemi asuti muutma vähem kui aasta enne valimisi. Leian, et see on vastutustundetu,” kommenteeris riigipea.

President Ilves: “Riigielu mõistlik toimimine nõuab, et põhiseaduslikud institutsioonid, nende hulgas Riigikogu ja kohalik omavalitsus, tegutsevad heas usus ja omakasupüüdmatult. Tallinna volikogu liikmete arvu suurendamine 79-ni ei ole omakasupüüdmatu otsus Riigikogu enamuse poolt; niisama kohatu on Tallinna vastukäik. Kui seadus näeb ette, et valimised viiakse läbi linnaosapõhiselt ringkonniti, siis linnaosade kaotamine seda eesmärki ei täida.

Kujunenud õiguslik segadus tuleb arvatavalt lahendada Riigikohtul. Paraku tuleb lahendusega tegeleda ajal, mil valimisreeglid peaksid olema jõus ja kõigile teada.

Olukorra tõsidusele viitab teadmatus, kas kuusteist aastat kehtinud Tallinna valimiskord on põhiseadusega kooskõlas või mitte. Kui see ei ole selge, siis pole selge ka valimistulemuste

põhiseaduspärasus.

Viimati Riigikogu enamuse poolt heaks kiidetud valimisseaduse muudatus pole minu hinnangul põhiseadusega vastuolus – see seadus ei muuda valimissüsteemi –, mistõttu puudub mul alus selle välja kuulutamata jätmiseks. Küll aga võib põhiseadusevastaseks osutada vahetult enne valimisi valimiskorra muutmiseks tehtud omakasuliste otsuste kogum.”

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229